

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 783/22

Podgorica, 30. jul 2023. godine

DK/DK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41. Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11, 32/14 i 21/17), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi grupe profesora sa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju, koje zastupa advokat dr XX, daje sljedeće:

MIŠLJENJE

I UVOD

1. Građanska inicijativa „21. maj“ obratila se Zaštitniku ljudskih prava i sloboda mejlom, radi preduzimanja mjera za zaštitu ljudskih prava i sloboda i zaštitu od diskriminacije akademskog osoblja Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, sa sjedištem na Cetinju, u vezi sa isplatom zarada akademskom osoblju tog Fakulteta. Nakon toga, advokat dr XX je dopunio pritužbu, u ime vlastodavaca profesora na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost na Cetinju XX, YY, QQ, WW, ŽŽ, ČČ, ĐĐ i ŠŠ, čija punomoćja su dostavljena u prilogu. Pritužba je podnijeta na na rad Vlade Crne Gore - Ministarstvo prosvjete, zbog diskriminacije po osnovu pripadnosti grupi u pogledu isplate zarada.

1.1. U pritužbi i dopuni pritužbe se, u suštini, ukazuje da u odnosu na ovu grupu nastavnog osoblja nije primijenjen Zakon o zaradama u javnom sektoru¹ od 31. decembra 2021. godine u periodu od 1. jula do 1. decembra 2022. godine. Pojašnjavaju da je Ministarstvo prosvjete dalo saglasnost na Predlog izmjene i dopune Pravilnika o zaradama i uvećanju zarada FCJK, a i time obezbijedilo uživanje jednake zarade, kao i nastavnom osoblju na Univerzitetu Crne Gore, međutim uprkos tome Vlada Crne Gore – Ministarstvo prosvjete odbija da isplati razliku u zaradama za navedeni period.

II ISPITNI POSTUPAK

---

¹ („Službeni list Crne Gore“ br.146/21)

2. Postupajući po ovoj pritužbi, u cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je u skladu sa odredbom člana 35 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe od Ministarstva prosvjete. Kako na ovaj zahtjev nije odgovoreno, niti su iznijeti razlozi zbog kojih nije postupljeno ili eventualno nije bilo moguće odgovoriti, to je shodno odredbi člana 35 stav 3 Pravila o radu zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 053/14) Ministarstvu prosvjete upućen ponovni zahtjev (urgencija) za dostavljanje tog izjašnjenja, bez daljeg odlaganja. Međutim, Ministarstvo nije ni nakon upućene urgencije dostavilo traženo izjašnjenje.

III ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, pritužbe, dopune pritužbe i dostavljene dokumentacije utvrđene su sljedeće činjenice i okolnosti relevantne za donošenje mišljenja:

3.1. Fakultet za crnogorski jezik i književnost se aktom br. 416, od 27. juna 2022. godine, obratio Ministarstvu prosvjete zahtjevom za povećanje plata profesorima sa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost.

3.2. Iz dopisa Ministarstva finansija br.13-100/22-17202/2, od 19. jula 2022. godine, proizilazi da je neophodno da Fakultet za crnogorski jezik i književnost izvrši izmjenu Pravilnika da bi se stvorili uslovi za povećanje zarada navedenih zaposlenih na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost.

3.3. Iz izmjena i dopuna Pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada fakulteta za crnogorski jezik i književnost zaveden pod brojem 486, od 28. jula 2022. godine proizilazi da je izmijenjen član 2 koji reguliše koeficijent složenosti za redovni i vanredne profesore i docente.

3.4. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 417 od 27. juna 2022. godine proizilazi da se ta obrazovna ustanova obratila Ministarstvu finansija radi usklađivanja mjesečnih zarada akademskog osoblja ustanove sa nadoknadama akademskog osoblja Univerziteta Crne Gore.

3.5. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 492, od 29. jula 2022. godine, proizilazi da je Fakultet obavijestio Ministarstvo finansija da je postupljeno u skladu sa instrukcijama tog ministarstva i da su usvojene izmjene Pravilnika o zaradama i uvećanju zarada.

3.6. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 491, od 29. jula 2022. godine, proizilazi da je Fakultet obavijestio Ministarstvo prosvjete da je Fakultet usvojio izmjene i dopune Pravilnika o zaradama i uvećanju zarada.

3.7. Iz dopisa Ministarstva prosvjete broj 01-607/22-6626/2, od 1. septembra 2022. godine, upućenog Fakultetu za crnogorski jezik i književnost konstatuje se da Fakultet za crnogorski jezik i književnost nije sastavni dio Univerziteta Crne Gore, te da se na zaposlene na tom fakultetu ne primjenjuje odredba 22 Zakona o zaradama u javnom sektoru.

3.8. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 520, od 1. septembra 2022. godine, proizilazi da se Fakultet obratio Ministarstvu prosvjete kojim obavještava da je od Ministarstva finansija dobijeno pozitivno mišljenje na Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada Fakulteta za crnogorski jezik i književnost. Istim dopisom ukazuju na diskriminatoran odnos ministarstva prema tom fakultetu.

3.9. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 519, od 1. septembra 2022. godine, proizilazi da se Fakultet obratio Ministarstvu finansija dopisom iste sadržine, kao i Ministarstvu prosvjete koji je naveden pod tačkom 3.8. ovog mišljenja.

3.10. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 535, od 7. septembra 2022. godine proizilazi da se Fakultet obratio Ministarstvu finansija sa zahtjevom za mišljenje na Izmjene i dopune Pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada FCJK br.486, od 28. jula 2022. godine.

3.11. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 544, od 8. septembra 2022. godine, proizilazi da se Fakultet obratio Ministarstvu prosvjete, radi urgiranja primjene Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

3.12. Iz dopisa Ministarstva finansija broj 01-430/22-218/1, od 9. septembra 2022. godine, upućenog Fakultetu za crnogorski jezik i književnost proizilazi da su izmjene i dopune Pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada FCJK pripremljene u skladu sa članom 24 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, kao i da su sredstva za realizaciju navedenog akta obezbijedena Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o budžetu za 2022. godinu, kod potrošačke jedinice ministarstva prosvjete.

3.13. Iz dopisa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost br. 574, od 19. septembra 2022. godine, proizilazi da je Fakultet obavijestio Ministarstvo prosvjete da su od Ministarstva finansija dobili pozitivno mišljenje na Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i da su obaviješteni da su obezbijedena sredstva za povećanje zarada docentima, vanrednim i redovnim profesorima FCJK u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

3.14. Iz dopisa upućenog Ministarstvu prosvjete dana 11. oktobra 2022. godine bez prijemnog pečata proizilazi da su se podnosioci pritužbe preko punomoćnika, iznova obratili tom ministarstvu rezimirajući sve prednje i sa zahtjevom za usklađivanjem zarada akademskog osoblja na FCKJ sa zaradama akademskog osoblja zaposlenih na Univerzitetu Crne Gore.

IV RELEVANTNI PROPISI

4.1. Ustav Crne Gore:

„Član 8

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 17 stav 2

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.“

4.2. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 14.

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“

4.3. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni list Crne Gore“ br. 46/10, 18/14 i 42/17):

„Član 2.

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.“

4.4. Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 016/16, 083/16, 021/17, 042/17, 012/18, 039/18, 042/18, 034/19, 130/21, 146/21, 092/22, 152/22, 152/22)

„Član 22

Zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja, složenosti poslova, odgovornosti i drugih elemenata bitnih za vrednovanje određenog posla pojedina zvanja u javnom sektoru raspoređuju se u sljedeće grupe poslova izražavaju se u koeficijentima i to:

...Redovni profesor univerziteta -21,62

Vanredni profesor univerziteta-19,89

Docent na univerzitetu - 17,29..."

4.5. Izmjene i dopune pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada fakulteta za crnogorski jezik i književnost, donešen na sjednici 28. jula 2022. godine

“Član 1

U članu 2 za radna mjesta reovni professor, vanredni professor I docent, koeficijent složenosti poslova se mijenja i glasi:

Redovni profesor univerziteta -21,62

Vanredni profesor univerziteta-19,89

Docent na univerzitetu - 17,29“

4.6. Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br.42/11, 32/14, 21/17):

„Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.“

V OCJENA ZAŠTITNIKA

5. Podnosioci pritužbe su Ministarstvu prosvjete stavili na teret diskriminaciju po osnovu pripadnosti grupi u oblasti rada. U dopuni pritužbe je, pored ostalog, ukazano da se u odnosu na podnosiocce pritužbe nije primjenjivao Zakon o zaradama u javnom sektoru („Službeni list Crne Gore“ br. 146/21, od 31.12.2021) u periodu od 1. jula do 1. decembra 2022. godine, kada je Vlada Crne Gore – Ministarstvo prosvjete dalo saglasnost na Predlog izmjene i dopune Pravilnika o zaradama i uvećanju zarada FCJK-a, čime je obezbijeđeno da podnosioci uživaju jednake zarade, kao i njihove kolege profesori zaposleni na Univerzitetu Crne Gore. Dalje se ukazuje da Vlada Crne Gore – Ministarstvo prosvjete, uprkos tome, odbija da isplati razliku u zaradama za period od 1. jula do 1. decembra 2022. godine.

6. U ispitnom postupku pred Zaštitnikom, zatraženo je izjašnjenje od Ministarstva prosvjete na navode iz pritužbe. Kako na ovaj zahtjev nije odgovoreno, niti su iznijeti razlozi zbog kojih nije postupljeno ili eventualno nije bilo moguće odgovoriti, to je shodno odredbi člana 35 stav 3 Pravila o radu zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 053/14) upućen ponovni zahtjev (urgencija) za dostavljanje tog izjašnjenja, bez daljeg odlaganja.

7. Podnosioci pritužbe su diskriminaciju učinili vjerovatnom, ukazavši na njene konstitutivne elemente, pa je shodno odredbi člana 29 Zakona o zabrani diskriminacije na Ministarstvu

prosvjete, kao organu na koji se pritužba odnosi bio teret dokazivanja opovrgne pritužbene navode o postojanju diskriminacije. Nedostavljanjem izjašnjenja na navode iz pritužbe, Ministarstvo je propustilo priliku da to eventualno učini.

8. Za ukazati je da princip nediskriminacije zabranjuje da se bez razloga ono što je isto ili slično nejednako pravno tretira, odnosno da se ono što je bitno različito, tretira pravno jednako. Drugim riječima, jednako treba tretirati građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji, a one koji se nalaze u različitoj pravnoj situaciji, u ime jednakosti, različito. U smislu člana 14. Konvencije, "nepostojanje objektivnog i razumnog opravdanja" znači da sporna razlika ne slijedi "legitiman cilj" ili da nema "razumnog odnosa proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se želi postići".²

9. Iz spisa predmeta kod Zaštitnika, pored ostalog, proizilazi da je Fakultet za crnogorski jezik i književnost uvažio instrukcije Ministarstva finansija, a koje su se odnosile na izmjene Pravilnika o zaradama i uvećanjima zarada Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i 28. jula 2022. godine je mijenjan član 2 koji reguliše koeficijent složenosti za redovni i vanredne profesore i docente, a o čemu je pravovremeno obaviješteno Ministarstvo prosvjete.

10. Slijedom iznijetog, a kako je Ministarstvo prosvjete propustilo obavezu da dokaže da u konkretnom slučaju, nije došlo do povrede jednakosti u pravima i pred zakonom, Zaštitnik konstatuje da je prema podnosiocima pritužbe izvršeno nejednako postupanje po osnovu pripadnosti grupi, zbog čega Zaštitnik

PREPORUKU

MINISTARSTVU PROSVJETE

- Da, ukoliko do sada nije, preduzme mjere i radnje u koordinaciji sa Ministarstvom finansija, a radi isplate jednake zarade podnosiocima pritužbe, analogno zaradama akademskog osoblja na Univerzitetu Crne Gore, za sporni period.

Ministarstvo prosvjete dužno je da, u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore dostavi izvještaj o radnjama i mjerama koje su preduzete radi izvršenja preporuke.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić Kurti**

---

² ESLJP, predmet *Andrejeva protiv Latvije [GC]*, br. 55707/00, od 18. februara 2009. godine, stav 81

Dostavljeno:

- Advokatu podnosioca pritužbe;*
- Ministarstvu prosvjete;*
- U spise predmeta.*